

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Guzun Ion și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2022, declarat în propria cauză penală de către condamnatul

Bostan Damian Xxxx, xxxxxxxx

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 10.02.2021 – 17.01.2022;

Instanța de apel: 07.02.2022 – 27.05.2022;

Instanța de recurs: 04.07.2022 – 13.10.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 17 ianuarie 2022 Bostan Damian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 205 (două sute cinci) ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Bostan Damian, la 05.07.2020, aproximativ la orele 22:00, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, ignorând cerințele prevederilor art. 14 lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia „Conducătorului de vehicul îi este interzis: a) să conducă vehiculul în stare de ebrietate sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat, sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere”, conducând automobilul de model „Audi” cu n/î xxxx, în timpul deplasării pe traseul R-4 com. Ciorescu, mun. Chișinău, a fost stopat de către Ofițerii de Patrulare din cadrul INSP a IGP al MAI și fiind suspectat

în conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate narcotică, a fost condus la Dispensarul Republican de Narcologie, situat pe str. Petru Rareș, 32, mun. Chișinău, unde acestuia i s-a propus de a trece testarea alcoolscoptică, ca rezultat constatându-se că Bostan Damian, conducea automobilul în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante, fapt confirmat prin procesul-verbal nr. xxx din 06.07.2020, al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpatului Bostan Damian i s-a incriminat comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu indicii calificativi „conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante”.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Dragomir Aliona în numele inculpatului a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se dispună încetarea cauzei penale din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, învinuirea inculpatului Bostan Damian poartă un caracter abstract și general. Urmărirea penală în privința lui Bostan Damian a fost pornită prin ordonanța privind pornirea urmăririi penale din 22.07.2020, respectiv din această dată ultimului îi este atribuită calitatea de bănuít (f.d. 1). Prin procesul-verbal de ridicare a obiectului din 05.07.2020 s-a ridicat de la Bostan Damian mijlocul de transport de model Audi cu n/î xxxx (f.d. 11). Din materialele cauzei s-a reținut că Bostan Damian a fost pus sub învinuire prin ordonanța de punere sub învinuire din 09.10.2020 (f.d. 76). Astfel, procedura a fost viciată inclusiv din perspectiva faptului că inculpatul la etapa urmăririi penale având calitatea de bănuít a fost pus sub învinuire peste termenul prevăzut de lege. Termenul de menținere a lui Bostan Damian în calitate de bănuít din data de 05.07.2020, care în speță în această ipoteză a expirat la data de 05.10.2020, iar procurorul contrar prevederilor legale l-a pus sub învinuire la data de 09.10.2020 prin ordonanța de punere sub învinuire din 09.10.2020, fără însă a emite o ordonanță de reluare a urmăririi penale în conformitate cu legea.

Totodată, la data de 14.08.2020 a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuít a lui Bostan Damian, deși acesta avea calitatea de bănuít din data de 05.07.2020, când au început primele acțiuni procedurale. Astfel, punerea sub învinuire peste termenul legal de 3 luni, fără însă a emite o ordonanță de reluare a urmăririi penale în conformitate cu legea, constituie o încălcare ce atrage nulitatea actelor procedurale în întregime efectuate ulterior zilei expirării calității de bănuít a lui Bostan Damian.

Prin urmare, instanța urmează să constate nulitatea absolută a ordonanței de punere sub învinuire din 09.10.2020 și a tuturor actelor subsecvente. La fel, urmează să constate ca fiind nule și toate actele efectuate începând cu data expirării calității de bănuț a lui Bostan Damian.

Totodată, a menționat și faptul că în ațiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

3.1. Urmare a dezacordului cu sentința, inculpatul Bostan Damian, în termen legal a declarat recurs, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care cauza penală să fie trimisă la rejudecare în alt complet de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2022 au fost respinse recursurile declarate și menținută sentința.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar a menționat că, audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, a considerat cererile de recurs ca fiind nefondate și pasibile de a fi respinse, cu menținerea sentinței atacate ca fiind legală și întemeiată, din următoarele considerente.

La pronunțarea sentinței, prima instanță, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul Bostan Damian a comis anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Inculpatul Bostan Damian, în ședințele de judecată în instanța de fond nu s-a prezentat, astfel instanța a constatat că ultimul se ascunde de la prezentarea în instanță, existând probe verosimile că persoana pusă sub învinuire și în privința căreia cauza a fost trimisă în judecată a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, fapt constatat în ședințele de judecată din 24.12.2021 și 14.01.2022, temei în baza căruia instanța a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului, în ordinea art. 321 alin. (6) Cod de procedură penală, și cu participarea apărătorului în numele acestuia.

Astfel, necătând la faptul, că inculpatul Bostan Damian, nu a recunoscut vina, instanța de recurs a conchis că, prima instanță motivat și întemeiat a concluzionat referitor la vinovăția lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Codul penal - „*conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante*”, vinovăția acestuia fiind dovedită integral prin cumulul de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice, și coroborează între ele, cum ar fi:

declarațiile martorilor Roșior Gheorghe și Negru Vadim; procesul-verbal nr. xxx al examinării medicale de constatarea faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei din 06.07.2020 a cet. Bostan Damian; procesul-verbal de ridicare a obiectului din 05.07.2020, prin care de la cet. Bostan Damian a fost ridicat automobilul de model „Audi 80” cu n/î xxx; procesul-verbal de ridicare din 23.07.2020 prin care de la cet. Negru Vadim au fost ridicate înregistrări video ce au fost înregistrate pe un suport de memorie extern CD-R; procesul-verbal de examinare a obiectului din 27.07.2020; procesul-verbal de examinare a obiectului din 27.07.2020, prin care a fost supus examinării procesul-verbal nr. 8575 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei emis la data de 06.07.2020, pe numele cet. Bostan Damian; extrasul din registrul de stat în care sunt redate datele personale a lui Bostan Damian; forma 246; răspunsul de la Dispensarul Republican de Narcologie din 30.07.2020, prin care cet. Bostan Damian se află la evidența medicului narcolog din 06.07.2020; trimiterea extras din 06.10.2020 în privința lui Bostan Damian, eliberat de către medicul Mărîi Lilia din cadrul Spitalului raional Anenii Noi în care este indicat faptul că la 09.07.2020 și 06.10.2020 a fost efectuat test la consum de droguri, rezultatul fiind negativ.

Instanța de recurs a menționat că, argumentele invocate de apărare și inculpat în cererile de recurs au fost combătute prin probatoriul cercetat în prima instanță și sentința respectivă. Logica evenimentelor a versiunii părții acuzării se regăsește la cauza respectivă, care în coraborare cu probele prezentate dovedesc vinovăția inculpatului. Doar negarea faptului comiterii infracțiunii nu poate proba nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Instanța de recurs a apreciat critic concluziile indicate în trimiterea extras din 06.10.2020 în privința lui Bostan Damian, eliberat de către medicul Mărîi Lilia din cadrul Spitalului raional Anenii Noi în care este indicat faptul că la 09.07.2020 și 06.10.2020 a fost efectuat test la consum de droguri, rezultatul fiind negativ, or nu este clar dacă la presupusa stabilire a stării de ebrietate a inculpatului au fost respectate prevederile Regulamentului privind modul de testare alcooloscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

Potrivit pct. 36 din Regulamentul enunțat supra „concluzia examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, inclusiv rezultatul analizei de laborator a probelor biologice pot fi contestate de subiectul examinării medicale ori de organul de drept care a dispus examinarea medicală, în termen de 3 zile din data anunțării concluziei, prin solicitarea analizei de laborator repetate în cadrul altei instituții medicale abilitate, decât cea care a efectuat investigația inițială”.

Corespunzător, în speță, inculpatul Bostan Damian nu a contestat divergențele apărute între cele două concluzii ale examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei.

În ce privește latura obiectivă a infracțiunii specificate la art. 264¹ alin. (1) Cod penal, ea se exprimă în fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare. La caz, potrivit procesului-verbal nr. 8575 al examinării medicale de constatarea faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei din 06.07.2020 a cet. Bostan Damian, s-a stabilit concluzia: stare de ebrietate provocată de stupefiante (canabinoide, benzodeanzepine). Corespunzător, instanța de recurs a considerat că, în acțiunile inculpatului se întrunește latura obiectivă a infracțiunii menționate.

În ceea ce privește alegațiile părții apărării referitor la faptul că, *în speță momentul atribuirii calității de bănuț a lui Bostan Damian corespunde cu momentul de începere a primei acțiuni procedurale, și anume ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința lui Bostan Damian din 22.07.2020, procesul-verbal de ridicare din 05.07.2020, astfel, momentul calității de bănuț a inculpatului este atribuit la data de 05.07.2020, pe când procurorul contrar legii l-a pus sub învinuire peste termenul prevăzut*, instanța de recurs a menționat că, prin ordonanța privind atribuirea persoanei calitatea procesuală de bănuț din 14.08.2020 s-a dispus recunoașterea cet. Bostan Damian în calitate de bănuț în cadrul cauzei penale nr. xxxx privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Prin ordonanța de punere sub învinuire din 09.10.2020 s-a dispus punerea sub învinuire a lui Bostan Damian incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de recurs a reținut că, prin procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor din 05.07.2020 s-a atestat că, de la cet. Bostan Damian a fost ridicat automobilul de model „Audi80” cu n/î xxxx, și că la caz, nu a fost emisă careva ordonanțe de aplicare a măsurilor preventive.

Astfel, instanța de recurs a atestat că, procesul-verbal de înlăturare de la conducerea vehiculului și procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor din 05.07.2020, prin care a fost ridicat automobilul de model „Audi80” cu n/î xxx de la Bostan Damian nu constituie măsuri preventive în sensul art. 175 alin. (3), pct. 5) și pct. 5¹) Cod de procedură penală, or, aceste acțiuni au fost întreprinse de către agentul constator în cadrul cauzei contravenționale și nu de către persoana abilitată prin ordonanță motivată. În acest context, instanța de recurs a atestat că, în speță nu a fost încălcat termenul de menținere în calitate de bănuț, or, în privința

inculpatului Bostan Damian nu au fost aplicate careva măsuri preventive, iar înlăturarea de la conducerea mijlocului de transport, nu poate fi echivalat cu aplicarea unei măsuri preventive, deoarece această acțiune nu a fost îndeplinită de o persoană abilitată în acest sens. Astfel, la caz nu poate fi reținută alegația invocată de avocatul inculpatului Dragomir Aliona prin care își exprimă dezacordul cu acțiunile de urmărire penală, or instanța de recurs a notat că, în speță termenul de bănuț urmează a fi calculat din data de 14.08.2020 (dată la care a fost emisă ordonanța privind atribuirea persoanei calitatea procesuală de bănuț din 14.08.2020) și în conformitate cu dispozițiile art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, cet. Bostan Damian i-a fost înaintată învinuirea la data de 09.10.2020, adică în termenul de cel mult 3 luni.

Astfel, urmărirea penală s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu au fost constatate încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate prin prisma art. 251 Cod de procedură penală.

Dezacordul părții apărării cu sentința instanței de fond este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de judecată a apreciat probele și circumstanțele cauzei, însă, împrejurările enunțate supra denotă în mod concludent că instanța de fond nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că a avut loc fapta de săvârșirea căreia a fost învinuit inculpatul, că această faptă a fost săvârșită de inculpat, fapta întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fiind constatată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii, iar solicitarea formulată prin cererea de recurs nu poate fi admisă.

5. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recurs în anulare de către condamnatul Bostan Damian prin care solicită casarea acesteia.

În susținerea celor solicitate, condamnatul critică decizia instanței de recurs din motiv că aceasta a dispus examinarea cauzei în lipsa sa, iar la ședința din 27.05.2022 nu s-a prezentat din motive de sănătate, prezentând în acest sens acte confirmative.

De asemenea, invocă faptul că la baza învinuirii sale, atât prima instanță, cât și instanța de de recurs, au reținut ca veridice probe falsificate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică căror cerințe trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special conținutul acesteia.

Norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală.

În speță, din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, recurentul solicită casarea deciziei instanței de recurs prin care a fost menținută sentința de condamnare adoptată în privința lui Bostan Damian, pentru infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, deoarece este neîntemeiată, însă nu a invocat nici un temei din cele prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

Colegiul penal menționează că, dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează expres care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare.

Astfel, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol prevede că recursul în anulare este inadmisibil, dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Raportând normele citate, la textul recursului declarat, Colegiul penal conchide că, recurentul nu invocă circumstanțe concrete, considerate a fi relevante pentru dispunerea rejudecării cauzei și nu motivează în ce constă viciul fundamental admis de instanța de recurs la judecarea cauzei în privința lui Bostan Damian, cu indicarea normelor legale care prevăd drepturile și libertățile pretinse a fi încălcate, denumirea acestor drepturi și libertăți, esența încălcărilor respective raportată la normele procesual penale și la alte legi naționale, convenții și tratate internaționale, modul și măsura în care încălcările presupuse ar fi afectat hotărârea atacată, omițându-se integral argumentarea ilegalității hotărârii contestate în acest sens.

Din textul recursului în anulare declarat, Colegiul penal constată că condamnatul invocă faptul că, instanța de recurs a examinat cauza în lipsa sa, iar la ședința din 27.05.2022 nu s-a prezentat din motive de sănătate, prezentând în acest sens acte confirmative.

Cu referire la aceste critici, Colegiul penal reține că, instanța de recurs ordinar întemeiat și-a motivat decizia privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, menționând în acest sens faptul că, inculpatul Bostan Damian s-a prezentat atât la

ședința stabilită pentru data de 25.05.2022, cât și la ședința din 27.05.2022, însă de fiecare dată a depus cerere de amânare din motiv de sănătate, deși la ședința din 25.05.2022 a depus o cerere de recuzare a completului de judecată (f.d. 89, vol. III), iar la ședința din 27.05.2022 a depus o cerere de strămutare a judecării respectivei cauze (f.d. 125-126, vol. III). Astfel, faptul că condamnatul s-a prezentat la ședințele de judecată menționate supra, totodată înaintând în ambele cazuri cereri de amânare și de recuzare, indică în mod direct la utilizarea cu rea credință a drepturilor sale procedurale cu scopul de a tergiversa examinarea prezentei cauze.

Totodată, Colegiul penal statuează că, la examinarea prezentei cauze, de către instanțele de fond nu a fost încălcat dreptul condamnatului la apărare, acesta fiind reprezentat de către un avocat numit din oficiu (f.d. 42, vol. I), iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 13.07.2021, inculpatul Bostan Damian a acceptat ca interesele să-i fie reprezentate de avocatul numit (f.d. 17-18, vol. II).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere că, recursul în anulare al condamnatului nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide inadmisibilitatea acestuia, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (1)-(2) pct. 1) Cod procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul **Bostan Damian Xxx**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2022, în propria cauză penală, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă și va fi pronunțată integral la **11 noiembrie 2022**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Guzun Ion

Cobzac Elena